

GŁOS POLSKI

OFICJALNY ORGAN KOLONJI POLSKIEJ W ARGENTYNIE

CENA EGZEMPLARZA 10 Cts.

Wydawany przez Związek Towarzystw i Organ „DOM POLSKI” w Argentynie
Adres: calle Malabia 2356 — Buenos Aires

Warunki prenumeraty (z przesyłką do domu)
Prenumerata roczna „GŁOSU POLSKIEGO” wynosi \$ 5.—; półroczna \$ 2.50; kwartalna \$ 1.50 J Zagranicę rocznie 3 dol. — Dla członków Towarzystw (opł. w tarz. 30 cts. miesięczna. Ceny ogłoszeń według umowy.

SEMANARIO OFICIAL DE LA COLECTIVIDAD POLACA EN LA REP. ARGENTINA

Editado por la Asociación „DOM POLSKI” en la Rep. Argentina
calle Malabia 2356 — Buenos Aires

Adres Redakcji i Administracji tyg. GŁOS POLSKI a/c Asociación „DOM POLSKI”, calle Malabia 2356, Buenos Aires

Rok VII

Buenos Aires, Niedziela, dnia 3 Sierpnia 1930 r.

Nr. 28

„NIEBIESKIE PTAKI” POWROTNIENAWIEDZAJĄ KOLONJĘ

Wiadomo nam jeszcze z kraju, iż życie pod wiosną ptaki przelotne wędrują z cieplejszych krajów do naszej Ojczyzny. Wobec tego, że znajdujemy się jakiegdyś do góry nogami w stosunku do naszej ziemi ojczystej — na drugiej półkuli — to nie dziwnego, że tutaj dzieje się wszystko naodwrot — „Al revés”! I tak: I tutaj przylatują niektóre „ptaki przelotne”, tylko już nie z ciepłych — południowych lecz z zimnych — północnych krajów... I nie białe, lecz „niebieskie”.

Zdawało to się, że w roku zeszłym po tym prologu, który był bezpośrednią przyczyną silnej burzy, jaka nieomal do ostatniego czasu miałała Kolonja, prologu, bogatym w wspomnienia o smutnej pamięci Komitecie Wystawy Ponnańskiej, Katalogu a. e. t., nie będziemy mieli potrzeby przypominać Sz. Cytelnikom głównego bohatera tegoż — „niezapomnianego”, „niezwykle ustosunkowanego”, „niezwykłego sekretarza W. Taworskiego. Niestety tak nie jest: Przekazywał talent poetyczno-handlowy tego rosaryjskiego bohatera jest tak potrzebny i żywotny, że nie przelotnie jeszcze się on wyjął.

I otóż, ledwie ktoś-nie ktoś z nas zdążył się dowiedzieć, iż Kolonję odwiedziła znowu nawiedzająca „szczęście”, „urzęd wśród swego grona „nieśmiertelnego mistrza” — wystawo-katalogo-kolonizacyjno-literackiego, gdy wśladał za nim na skrzydłach fal (po literacku, a po naszymu — na szpaltach dzienników) przypływała z za morza wieść, sławiona „urbi et orbi” na wsze strony Polonji nowe „zasługi” mistrza, powiększające wieniec laureaty, opasujące tego męża zaufania.

Jedną z próbek, świadczących o nieśmiertelnych czynach mistrza w ostatnim przedroku z Ilustrowanego Kurjera Krakowskiego podaje nam Sz. Cytelnikom poniżej. Brzmi ona następująco:

„OSZUKANCA AFERA FIANSOWA W WARSZAWIE”
(Telefon od naszego Koresp.)
Warszawa, 18 czerwca (Mt.).
Przed pewnym czasem p. Michał Biernacki, zamożny handlowiec, nawiązał kontakt z p. Władysławem Taworskim, osobistością niezwykle ustosunkowaną zarówno w sferach przemysłowych jak i urzędowych.
P. Taworski zaproponował p. Biernackiemu stworzenie przedsiębiorstwa, które miało na celu eksport produktów przemysłu polskiego zagranicę, a zwłaszcza do Ameryki południowej. Jednym z głównych produktów eksportu miałyby być wyroby polskie go monopoli tytoniowego, które, jak wiadomo, znajdują duży popyt zagranicą i cieszą się wielkim uznaniem. P. Taworski miał wnieść do przedsiębiorstwa koncesję, uzyskaną w państwowym monopoli tytoniowym na handel wyrobami tytoniowymi, a p. Biernacki miał dostarczyć

kapitału. Zawiązana spółka pracować miała pod firmą „Polundan”. Pomożnikiem towarzystwem miało być przedsiębiorstwo pod firmą „Korah”.
Wszystko było jak na najlepszej drodze. P. Biernacki wniósł około 115.000 zł. w gotówce, oraz 150.000 zł. weksłami i w dniu 4 bm. miało spaść ostateczna umowa i akt o zawarciu spółki u reagenta Hetlingera.

Jakież jednak było zdziwienie, a następnie zaniepokojenie p. Biernackiego, gdy w dniu 4 bm. po przybyciu do reagenta, mimo kilkunastodniowego oczekiwania, p. Taworskiego nie zobaczył. Jak się następnie okazało, p. Taworski w przeddzień zawarcia umowy u reagenta, wyjechał do Paryża.

Zaniepokojony mocno p. Biernacki wyjechał do Paryża i dowiedział się, że jego niedoszły spółnik z Paryża wyjechał do Cherbourg, a stamtąd odplynął statkiem do Ameryki Południowej. Dalej okazało się, że p. Taworski przed wyjazdem odstąpił prawo do eksploatacji koncesji, wydanej przez państwo monopol tytoniowy, żoncie jednego z wielkonsulów państw obcych w Warszawie.

P. Biernacki zwrócił się do skarżką do urzędu prokuratorskiego, który z kolei przekazał sprawę do zbadania sędziemu śledczemu.

Z OSTATNIEJ CHWILI

ZAGRAŻAJĄCA SYTUACJA W STANIE PARAHIBA

Zwolennicy zabitego J. Pessoa podpalają magazyny opozytorów.
Rio de Janeiro, 28. — Sytuacja w stanie Parahiba, z powodu zabójstwa p. J. Pessoa, ogromnie się zaostrza. Mieszkańcy Stanu Parahiba są straszliwie podnieceni z powodu ostatnich zajęć, ponieważ zamierzony odkrywał wybitną rolę w życiu politycznym figurując jako kandydat na vice-prezydenta republiki ze strony liberalów. Donoszą, że wzburzone tłumy demonstrowały po ulicach miasta Parahiba podpalając mieszkania i zakłady handlowe opozytorów politycznych p. Pessoa, zmuszając wielu do szukania schronienia w koszarach wojskowych garnizonu miejskiego.

NIEDOSZŁA UCIECZKA WOLDEMARAŚA

Berlin, 28. — Komunikacja z Kowno, że eks-dyktator litewski, osadzony niedawno w więzieniu, próbował uciec, lecz niefortunnie zamyli go w własnym czasie zostały wykryte przez czujnych cerberów więzienia i były tyran i władca Litwy musiał zrezygnować z zamiaru odzyskania tak upragnionej swobody.

Dochodzenie prowadzone jest z całą energią. Sprawa ta wywołana w kołach finansowych i handlowych stolicy dość znaczne poruszenie.

Czytając te pełne... chwwały i mistrzowskiego artyzmu czyni „męź za zaufania” — W. Taworskiego, mogące być tylko porównane z występami Arsena Lupina, jakby przesuwają się piszącemu obrazcy: Komitet Wystawowy... Ekspozycy... Katalog... rozmowa Wielkonoce... biurko... gabinet... wykradzione papiery... decydująca konferencja w wigilijny wyjazd mistrza... listy polecające... rachunki za ogłoszenia... Wszystko to, niby straszna zmora przyniata człowieka... dusi w gardle... dławi... Krzyk rozpacz... krzyk zgromy gniew... traci się panowanie!... przytomność... Gdzie żyjemy!... W jakim wieku!... Czyżby to tylko straszny sen!...

A co najsmutniejsza w tym wszystkim, że tego rodzaju „ptaki” wylęgły się w bardzo pewnym i pięknym gnieździe... Dobrze odzwonione i wykwiwowane przez ławo-wiernych Opiekunów odrzuńmy z dalekie kraje przysparzać swym opiekunom rozgłosu!... kłopotu, a sobie... pieniędzy.

Czyż nie ma granic ludzkiej naiwności i podłości?!

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Powstrzymajmy się narazie od jaśniejszych komentarzy, bardzo ciekawym jesteśmy, jak się w tej „bohaterkiej epopei” popiszą byli opiekunowie „niezwykle ustosunkowanej osobistości”!?!...

Na Dom Wychodźstwa Polskiego W BUENOS AIRES

odbędzie się w niedzielę, dnia 10-go sierpnia b. r. w porcie Buenos Aires (Darsena Norte), w obłazym, luksusowo urządzonej salonych francuskiego okrętu „MASSILA”

WIELKA ZABAWA

Wszystkich Polaków z Buenos Aires i bliskiej okolicy. Na program zabawy składają się: TANCE przy doborowej marynarskiej orkiestrze; LOTERJA FANTOWA, przy której rozlosowane zostaną przedmioty wysokiej i pamiątkowej wartości Szereg innych POMYSŁOWYCH ATRAKCJI, które umiłą każde mu bez względu na rokowanie i godzinie spędzone chwile. Początek punktualnie o godzinie 5-tej popołudniu. Lepiej przy być o kwadrans wcześniej, niż o 5 minut później. RODACY MIASTA I OKOŁICY! Będzie to zabawa czysto i wyłącznie polska. Spotkamy się na niej wszyscy bez wyjątku, poznamy się, poznamy i zabawimy się doskonale. DO WIDZENIA NA ZABAWIE!

Komunikat

Po dłuższej wymianie pism rząd argentyński zatwierdził ostatecznie dekretem z dnia 28 czerwca b. r. wszystkie poprawki statutów Związku „Dom Polski”, zatwierdzone przez delegatów Towarzystw zebrań na pierwszym Zjeździe Towarzystw i Organizacji Polskich, odbytym w dniach 25 i 26 maja 1929 r. Mocą tego dekretu Związek „Dom Polski” zostaje uznanym przez rząd argentyński jako Instytucja Naczelna.

Musimy tutaj stwierdzić, że przeprowadzenie tej zmiany napotykało na wielkie opozycje ze strony czynników rządowych, gdyż żadna z narodowości narazie tak daleko idących statutów nie posiada. To właśnie powodowało tak długotrwały wymiany pism. W warunkach zwyczajnych poprawki statutów bywały zatwierdzane w przeciągu trzech do czterech miesięcy. Zarząd Związku „Dom Polski”

POLSKA ZWYCIĘŻYŁA W TURNIEJU SZACHOWYM ROZEGRANYM W HAMBURGU

Hamburg, 27. — Dziś zakończył się turniej szachowy, rozgrywany grupami, po rozegraniu 17 rozgrywek, przynosząc niekomy triumf polskiej delegacji.

Delegacja zajęła pierwsze miejsce zdobywając 48 i pół punktów. Drugie miejsce przypadło Węgom z 46 punktami. Niemcy zajęli 3 miejsce z 44 i pół punktami, Czechosłowacja i Austria niezegrane na czwartym miejscu z 43 punktami każda i Stany Zjednoczone szóstym miejscu z 41 i pół punktami.

Związek Tow. i Org. Polskich „Dom Polski” W ARGENTYNIE

w 16-tą Rocznicę „Wymarsu Kadłowski” urządza w SOBOTĘ DNIA 16 SIERPNIA r. b. w Sali Tow. „Sokol” SAN JUAN-782 o g. 9-ej wiecz.

UROCZYSTĄ AKADEMJĘ

WIELKĄ ZABAWĄ TANECZNĄ

Na Program Uroczystości złoży się:

- 1) Narodowy Hymn Argentyński — odegra orkiestra
  - 2) Narodowy Hymn Polski
  - 3) Słowo wstępne — wypowiedzie prezes Związku „Dom Polski” p. St. Pysyk
  - 4) Okolicznościowe Przemówienie — wygłosi Radaa Emigracyjna p. M. Pankiewicz
  - 5) Gra solowa na wioleczeli — przy akompaniamencie pianina
  - 6) „Włzyk Legmiski” — nadzwyczajny wesoly obrazek wojskowy — cały śpiewany odegrają członkowie Kola Artystycznego przy Tow. „Wolna Polska”
  - 7) „Pierwsza Brygada” — odegra orkiestra.
- Po części koncertowej — Taniec rozpocznie Tradycyjnym Polonezem. Muzyka Pierwszorządna! Bufet tani i obficie napoatrzone w Polskie zakąski. Szereg atrakcyj i niespodzianek! Rodnicy! Wszyżcie 16-go sierpnia na San Juan 783!! Całkowity zysk przeznaczony na remont Schroniska na Quirno!!

Czy palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia?

W pierwszych dziesięcioleciach rozpowszechnienia się w Europie rośliny tytoniowej, a więc krótko po odkryciu Ameryki, wynosono pod niebiosa siły udradniającej tej nowej zdobyczy botaniki, mówiono wtedy o świętem i królewskim ziele. Niedługo jednak trwała ta radość, a przyszło okniecie i dowiedzano się o wielkiej ilości śmiertelnych ofiar, które pochłonęły narkomania i zastrzyki wygotowanego sokiem tych liści. Wskutek tego nastąpiła reakcja, która przybrała wielkie rozmiary, ponieważ tu i ówdzie zaczęto palić to ziele w najrozmaitszych formach. Po części z powodu groźnego niebezpieczeństwa ciału, po części ze względu na niebezpieczeństwa dla zdrowia, rządy wyznaczyły najrozsowne kary. Leez i to się zmieniło; szczególnie odkąd się pokazało, jakim dohrem źródłem podatkom dla państwa może być tytoń, rozpowszechnienie go przybrało ogromne rozmiary. Warost konsumpcji tytoniu, zwłaszcza po wojnie, jest tak wielki, że gospodarce kontu tytoniu wszędzie przewyższa konto alkoholu.

W czasie wahań względów, jakim ulegał ten środek używany, spotkał się on w ciągu ostatnich lat z zupełnie niespodziewanej strony ze szczególnym zainteresowaniem, a mianowicie ze strony towarzystw ubezpieczeń na życie. Wydana w r. 1908 statystyka wykazała, że przeciętny wiek palacza wynosi 48 lat, 9 miesięcy, natomiast ludzi niepalących 59 lat, 4 miesiące. Małą statystykę ubezpieczeniową podaje Kellog i według niej na 110 zmarłych palaczy przypadają 100 niepalących. Szczegółowe zestawienie New England Life Insurance Company dostarczyło w roku 1911 następujących danych odnośnie 180 000 ubezpieczonych: Przy największej liczbie 100 spodziewanych wypadków śmierci umarło: z niepalących 59-ciu, z dorywczych palaczy 71, z t. zw. miernych palaczy 84 i ze stałych palaczy 93.

Czego nas uczy to herb? Pokazują one nam z całą wyraźnością, że tytoń wpływa na skrócenie życia. Leez tutaj spotykam się z zarzutem, że przeciw wielki jest zgrybiały mężczyzna, którzy przez całe swe ży-

cie palili od rana do wieczora. Rozumnie się, że jest to prawda. Sam zwróciłem się z zapytaniem do 100 mężczyzn, którzy przekroczyli byłoby 90-ty rok życia (10 z nich nawet 100-ty) i złożyłem wtedy następujące ciekawe spostrzeżenie: Podczas gdy przy swoich zwykłych obyczajach obłożeniach stwierdziłem tylko 5 — 8 proc. mężczyzn niepalących, to z tych 100 starszych 22-ch podał, że wogóle nigdy nie palił, 42-ch, że tydzień dawniej kiedyś zaryzykował tytoniu, podczas gdy tylko 36-ciu przez całe swe życie pozostało wiernymi swemu przyrzeczeniu, po części oprawda tylko w bardzo skromnej mierze. Ciekawa też jest statystyka Lindheima z roku 1919, według której z 8 stuletnich 50 proc. nie paliło tytoniu, z 26 dziewięćdziesięciu do stuletnich około 25 proc., a z 270 osiemdziesięciu do dziewięćdziesięciu i z tego można wnioskować, że w najwzrostłym sędziwym wieku życia niepalących powiększa się, podczas gdy liczba palaczy maleje.

Jeśli nikotynowy człowiek wogóle może znieść? Z powodu różnej wrażliwości pojedynczych ludzi na pytanie to nie można odpowiedzieć jednako. Nie zależy to bowiem od tego, ile kto wypala, leez jak organizm jego znosi tytoń, szczególnie nikotynę, i jak dalece do tego jest przyzwyczajony. Wypytywałem tysiące chorych, u których przypuszczalnie zatrucie nikotyną, o rozmiarze ich konsumpcji tytoniu. Leez jak często przytem słyszałem, że ich konsumpcja tytoniu przeciw jest tak nieznaczna, najwyżej 2-3 papierosów i 1 do 2 fajek dziennie! A gdy się ich pytam, dlaczego nie palą więcej, odpowiadają niezliczone razy: „Bo wiem, że więcej znieść nie mogę i dlatego zaprzestaję palić!” I właśnie ten fakt ma wielkie znaczenie, gdyż nikt nie jest bezpieczny przed zatruciem nikotyną, nawet najskromniejszy palacz, a nawet człowiek niepalący wogóle, jeżeli musi mieszkać lub pracować w zakopanych pomieszczeniach, a zatem szczególnie jest wrażliwy na nikotynę. Przypominam sobie spostrzeżenie znanego berlińskiego lekarza prof. Türbringera, który nawiązał się ciężkiego zatrucia nikotyną, gdy pewien „mało oględny” są-

siad uporezywie trzymał mu pod nosem swoje widocznie szczególnie mocne cygaro. A przytem Türbringer sam jest nalogowym palaczem.

Jakie więc ilości nikotyny możemy mniej więcej przyjąć do siebie bez naruszenia na niebezpieczeństwa dla życia? Na podstawie własnych doświadczeń lekarzy i studentów wiemy, że u ludzi nie przyzwyczajonych do nikotyny 3 do 5 miligramów wywiera już wyraźny wpływ na nasz ogólny organizm (ból głowy, zawrót głowy, wymioty, rozkołnienie i t. p.), a że 50 miligramów powoduje śmierć. Ale już w jednym normalnym cygarze zawarte jest 100 miligramów, a więc podwójna śmiertelna dora nikotyny. Jakże to więc możliwe, że przecież wielu ludzi widocznie bezkarnie wypala dziennie kilka cygar?

Przypisać to trzeba temu, że nie wszystkie 1000 miligramów nikotyny dostają się do ciała. Część spala się w miejscu tlenia, druga część osadza się w chłodniejszych częściach cygara, czwarta część pozostaje w niedopalku, a dalszą część wprawdzie wciąga się do ust, leez nie zostaje przyjęta przez śluz i

znowu zostaje wydychana. Pozostaje więc tylko nieznaczna część, która wreszcie zostaje przyjęta przez organizm. Przy bardzo ścisłych badaniach stwierdził prof. K. B. Lehman, że rzeczywiście ze słabego cygara dostaje się do ciała tylko około 10 — 12 proc. Przy paleniu przez zaciąganie się, które pomimo niebezpieczeństwa niestety bardzo jest lubiane, przyjmując się oprawda o wiele większą ilość, a mianowicie około 37 proc. ogólnej ilości nikotyny. Naturalnie te ilości zupełnie wystarczają, by u początkującego palacza wywołać groźny stan zatrucia

nikotyną. Chyba prawie każdy palacz przypomniał sobie pewnie, jak mały wpływ nieprzyjemne objawy (szczególnie kobiety), którzy przy każdej ponownej próbie wogóle nie przechodzą te ciężkie objawy i dożywotnie niepalących, którzy w końcu zdają się być tak zabezpieczeni, że myślą, iż sobie wszystko mogą pozwolić. Tak naprawdę dwa tygodnie palili pewnego razu na wyjeździe, a dleli i wkrótce potem umarli. (d. c. n.)

Biada Kogutom

Z amerykańskiego czasopisma "Golden Age"

Artykuł ten każdego zainteresuje, kto ma sposobność trzymać sobie kury. Ja sam żyję na „campie” w samotnej okolicy i trzymam sobie 70 do 130 kur. We wrześniu każdego roku zabijam wszystkie koguty i chowam sobie kureczki.

Kury są o wiele więcej zadowolone i chowają się lepiej bez kogutów, które je od września do marca bezustannie męczą, i kładą więcej jaj i lepsze. Niezapłodzone jaja trzymając się siedem razy dłużej aniżeli za-

plodzone, a ja nie potrzebuję karmić kogutów. Pianie koguta przeskądza całemu sąsiedztwu, dlatego jest lepiej skrócić mu głowę i go zjeść. Wtedy jest spokój na podwórzu i kury żyją międszy w zгодzie.

Podczas wiosny kury dobrze znoszą się i jaja są tamie. Później, kiedy kury się pierzą i mniej noszą jaj, są droższe. Dlatego kładąc jaja, wspanie wiele jaj do gliminy, do wody i polewamy je mieszanką wady i szkła wodnego, tak że jaja nie zupełnie zakryte. Następnie używamy kawałek papieru dokładnie dopasowany do wnętrza dziurki i kładziemy go na jaja, by je zupełnie zakryć. Mieszanka szkła wodnego i czasem twardej, jak zimny kruszał i utrzymuje jaja przez cały rok w stanie świeżym. Zakonserwowane w ten sposób jaja można ugotować jak świeże i nie będzie go można od niego odróżnić. Leez żadne nie powinno wystawać w żadnym miejscu wtedy psuje. W każdym razie takie jaja trzymając się o wiele lepiej, niż zapłodnione przez koguta. Zapłodnione jaja bardzo trudno kłama serwowane.

Do wylęgawania trzeba naturalnie kupić lub zmienić jaja u sąsiada, który ma koguta, ponieważ uważa, że nie może się bez niego obejść. Leez zawsze jest lepiej dołożyć kuram o własnych jajach. Każdy, kto to spróbuje, przekonana się, że osiągnie wielokrotnie o wiele lepsze wyniki, jeżeli nie ma koguta. Będłom jest przeproszę, że kury będą szukały karmienia. Nie odciąża one jego braku i noszą lepiej bez niego.

ZNIŻKA CEN
KART OKRĘTOWYCH
POLSKO - SŁOWIAŃSKIEJ
KOMPANI OKRĘTOWEJ
PRZYJĘCIE I PRZEKONAJCIE SIĘ
1038 RECONQUISTA 1038
BUENOS AIRESU. T. 31 - Retiro 4478

POGROMCA KAS PANCERNYCH

Najzuchwalszy bandyta świata

(dokończenie)

PIERWSZY W ŚWIECIE „ROB-BOT” W WIEŻNIENIU

Niedługo tam „popasali”, obmyślowiśszy nowy sposób nieuczciwości. Była to bardzo pomysłowa ucieczka. Hoppe sprządził sobie w swej celi łańkę, którą położył na łóżku i zasłonił gazetą tak, że strażnikowi wydawało się, że to więzień leży i czyta dziennik. Obok na stoliku, położył palącego się papierosa. Był to naprawdę pierwszy w świecie „robot”, który „pracował” za swego wynalazcę, gdy ten „wyszedł” z celi.

Strażnik zajął do celi — widzi, że więzień leży spokojnie, pali papierosa i czyta gazetę, tak więc znak, po obejściu wszystkich cel, że wszyscy więźniowie znajdują się w swych celach.

Było to sygnałem zwinięcia posterunków t. zw. zewnętrznych, gdyż z chwilą, kiedy wszyscy znajdowali się już w swych celach, zamknięły się automatycznie i posterunków nazewnątrz były już niepotrzebne.

Tymczasem Hoppe jeszcze przed daniem sygnału zdołał się wynurzyć z galerii, na której mieściła się jego celi — ukrył się gdzieś, a kiedy strażnicy zewnętrzni zeszli ze swych posterunków, przeskończył przez mur więzienny, posługując się przy pomocy drąg tytoniowy, używaną do zamknięcia celi.

W parę miesięcy później Hoppe

stoczył znowu potyczkę z policją. Ramnego przewieziono do szpitala więziennego. Hoppe symuluje paraliż. Wystarczyła jednak chwila uwagi personelu szpitalnego, by nasz „paraliż”, jak razcy jeliń, wyskoczył z łóżka, przebiegł przez korytarz i przeszedł jednym skokiem wysoki mur, okalający szpital. Od tego czasu słuch po nim zaginął.

NA TROPIE WSPOMNIENIA.

Dopiero wlamanie przy ulicy Hancock przypomniało ponownie wladom o niebezpiecznym oprysku. Detektywi, po ustaleniu, że włamywacz został zraniony w rękę, pokusili dowiadywać się u lekarzy w okolicy Hancock, czy przypadkiem któregoś z nich nie opatrzył nazajutrz po wypadku człowieka ramnego w rękę.

Droga ta zdaje się być szczególnie wybrana, bo oto natrafiono na niejakiego doktora Carolla, który przypomniał sobie, że na drugi dzień zobowiązał się don jego ułicy Hancock i osobnik, któremu opatrzył rękę. Zachowanie tego człowieka nie budziło zaufania.

— Najlepszy dowód — oświadczył lekarz — że człowiek ten nie miał czystego sumienia, było to, że używał napewno fałszywego zwłoka. W czasie pierwszej wizyty podał się za jakiegoś Wilcoxa, a

drugim razem, oświadczył, że nazywa się Jon Hollis.

— John Hollis! — krzyknął prowadzący śledztwo detektyw — ale to on! Dowiedział się z gazet a nazwiska swej ofiary i drogą jakiejś asocjacji nazwisko to mu nasunęło się, gdy pan doktor go pytał — jak się nazywa.

W ten sposób drobna nieostrożność Hoppe'a doprowadziła policję na jego ślad. Może to zresztą być nie tyle nieostrożność, ile brawura.

— A jak wygląda ten człowiek?

— Był to mężczyzna o regularnych, ostrych rysach twarzy, lekko przyszyronych wąsach — objaśnił dr. Carroll.

Coś niesłychanego! Rysopis doakonałe zgadzał się z wyglądem owego reportera, który dokonał zdjęcia komisji śledczej. Leez bynajmniej nie odpowiadał rysopisowi Hoppe'a — mężczyzny o niekształtnym nosie, nieregularnych rysach twarzy, odstających uszach, no i oczywiście bez wąsów...

Na dalszy ślad doprowadziła sekcja zwłok zabitego policjanta Hollisa, w którego ciele znaleziono kulę z przymieszaną miedzianą. Kul takich nie wyrabiano na terytorjum Stanów Zjednoczonych, to też na tej podstawie można było oprzeć śledztwo. Przeprowadzono rewizję w domu matki kury — i znaleziono u niej kuferek cyny — i znaleziono ją w amunicji pochodzącej z Ameryki, jak kula znaleziona w ciele Hollisa.

Było więc już pewnem, że Hoppe był sprawcą wlamania przy ulicy Hancock i zabójstwa policjanta Ho-

llisa. Na razie jednak — był to wróbel na dachu...

NOS Z NOWEGO JORKU — USZY Z CHICAGO

W każdym razie wiadomo już, że to Hoppe był owym włamywaczem i jak obecnie wygląda...

Rysopis, jaki podał dr. Carroll, był wietnym rysopisem „odnowionego” Hoppe'a — jak stwierdzono na podstawie śledztwa wśród szumowin świata podziemnego o ostatniej nieuczcie z więzienia — zmienić sobie nos w jakimś zakładzie kosmetycznym Nowego Jorku, a uszy zaś „naprawił” w Chicago.

Po paru drobniejszych zmianach twarzy, zapuszczeniu wąsów i t. d. Hoppe stał się człowiekiem niepodobnym do siebie samego.

SAMOCHÓD „UKWIECONY” DOLARAMI.

W pół roku później, kiedy już policja śledcza przestała się obawiać, że zuchwały zbrodniarz zrobi im „kawał” i przedle o jakiegoś pisma fotografij dokonanej przez bandytę na miejscu zbrodni w obecności całej brygady agentów śledczych — zuchwały włamywacz dał znać o sobie w nowym, bardziej „dochochodowym” dla siebie „kawałem”.

Oto do kasy teatralnej w Norwicz dokonano wlamania, oczywiście włamanie dokonał „nieznany sprawca”.

W parę dni później na wietnym tym samym stanie, w którym leżało miasto Norwicz, policjant Hurwreh przypomniał o ruchu ulicznym, zatrzymał się przed hydrantem.

Policjant podszedł do samochodu, gdy nagle wrok jego został przyku-

ty niezwykle widokiem: wnet samochodu, pozostawionego bez opieki było wysłane grubą warstwą banknotów dolarowych.

Hurley nachylił się — dostrzegł papierową opakę, na której wytknięta była nazwa teatru Norwicz.

Hurley zaalarmował pogotowie śledcze, które skonfiskowało samochód należący do jakiegoś pana Berziga.

Owego pana Berziga odnalazł w pobliskim sklepie z ubraniami, gdzie kupował sobie nowy garnitur. Był to właśnie pan Hoppe pod nowym nazwiskiem.

Po arestowaniu Hoppe szybko ruchem wysobodził się z rąk agenta i rzucił się do ucieczki. Był on nę straż, Hoppe jednak ani chwili nie zatrzymał się. Przeszedł plot i uciekł do jakiegoś ogrodu.

Gdy wreszcie schwytano go, okazało się, że był ciężko ranny w pierś. Mimo wielkiego upływu czasu miał jeszcze na tyle siły, aby dokonać dalekiego biegu, biorąc przytem przeszkoły.

WYŁGAŁ SIĘ ŚMIERCI

Na rozprawie, która trwała trzy miesiące dni, Hoppe nie przyznał się do żadnego z zarzucanych mu czynów. Zdołał nawet przekonać o niewinności ławę przysięgłych, która po zakończeniu naradzie nie mogła dojść do wydania jednogłośniego werdyktu, gdy tymczasem przysięgli merykańskie wymagała dla zasądzenia oskarżonego jednogłośnie przysięgłych.

Dzięki temu Hoppe uniknął śmiertelnego kresu i został skazany na dożywotnie więzienie.

W międzyczasie dokonał trzeciej próby ucieczki z więzienia. Tym razem

KRONIKA ŚWIATOWA

POCIĄG ŚMIERCI

Z Wiednia donoszą: Pociąg pospieszny Wiedeń — Budapest przejechał na przestrzeni Baab - Budapest troje ludzi na śmierć, czwartego zaś ciężko ranił.

Na dworcu Szoeny dostał się pod koła pociągu dwuletni syn budnika kolejowego i poniósł śmierć na miejscu. Matka, która chciała go w ostatniej chwili wyratować, odniosła ciężkie rany.

Niedługo potem rucił się pod koła pociągu w celu samobójstwa pięcioletni chłopiec i został śmiertelnie przejechał.

Wreszcie w Tatavaros pociąg przejechał 15-letniego ucznia, którego narzeka nie stwierdzono.

CHCĄ KANONIZOWAĆ... CARA MIKOŁAJA II

W Belgradzie odbył się wiec przeciwko prześladowaniom Kościoła prawosławnego w Rosji.

Uchwalono rezolucję wyrażającą się, ażeby zamordowany car Mikołaj rosyjski, ze względu na swoje zasługi położone dla narodu serbskiego został uznan świętym.

JUZ SA SPADOCHRONY DLA CAŁYCH SAMOLOTÓW

Francuski technik Robert zajmując się budową spadochronu, który ma utrzymać w powietrzu cały samolot; średnica tego obrotowego spadochronu ma wynosić 25 metrów, powierzchnia zaś 2500 metrów. Wynalazca, który przeprowadził już ze swym modelem spadochronu wiele pomysłowych prób, jest zdaniem przez wyposażenie w ten samolot, doświadczenia katastrof lotniczych spowodowana zostanie do minimum.

SAMOLOTY W PODWODNYCH TRANSPORTACH

Stany Zjednoczone poszczęśliwie mogą nową zdobyczą z dziedzin lotnictwa. Skonstruowano tam samoloty rozbiierane, które można pomieścić w łodziach podwodnych. Ciężki samolot waży zaledwie 500 kg. W ostatnich tygodniach dokonano próby dłużej doskonałe rezultaty i obecnie cała marynarka zostanie wyposażona w ten typ samolotu.

SZŁAKI INDYJSKIEJ REWOLUCJI

Indyjscy ochotnicy wykazują takie nastroje, że wprawiają w podziw i strach nawet angielskich obserwatorów. Młodzieńcy, kobiety, a szczególnie „sikihi” bronią zacieście wzmożone standardy — symbole wolności, stojąc nieruchomo pod gradem polijających pałek lub kul, nie zwracając najmniejszej uwagi na cięsy i śmierć.

Jaskrawe sceny opisują korespondenci angielskich dzienników z Bombaju. Kwazim, prezydent komisji kongresu powiedział: „znamiennym jest fakt, że z 66 zabitych w Peshawar'u żaden nie jest rannym w plecy”.

Komentując te wypadki w Peshawar, korespondent „Berliner Tageblatt” p. Tendulkar, były uczeń Gandhi'ego, pisze: „Ważny świadkiem jest jednolitość stwierdzająca, że gdy pierwszy białych ochotników poległ rany kulami polkij i marynary, druga linia śmiało ruszyła naprzód, by także zginąć pod ogniem karabinowym... Cóż to znaczy? Czy w Indiach rozpoczyna się rewolucja?”

Wszelkie represje rządu okazały się bezsilne i zastraszają naród. Nawet nadzwyczaj. Charakterystyczną cechą ruchu indyjskiego jest ciągły wzrost jego. Podstawające pokolenie (najmniej nie) zadowolona się zgadaniami Gandhi'ego.

Chceła tych, którzy są przekonani o absolutnej niezbędności rewolucji w politycznym, społecznym i ekonomicznym znaczeniu z każdym dniem wzrasta. Ludzie ci przyznają, że metoda Gandhi może mieć powodzenie, lecz do pewnego tylko stopnia. Koniec końców, wierzą niezachwianie, że jednak, i to w niedalekiej przyszłości, musi dojść do zbrojnego spłakania się z Anglikami.

Dr. Sayfudin Kietlu, wódz rewolucyjny Pendrabu wyraził się w rozmowie z korespondentem: „nieposłuszeństwo cywilne nie jest jeszcze rewolucją; rzeczywista rewolucja

nastąpi i będzie może straszniejsza niż jej sobie niekiedy wyobrażają”.

W jednym małym miasteczku zapytany przez korespondenta robotnik hinduski odpowiedział między innymi: „programem naszym jest przygotowanie jaknajszersze masy, i gdyby nie osadzone w więzieniu, przygotowałbyśmy współtowarzyszami, po kilku miesiącach staraliśmy się o przeprowadzenie do drugiego więzienia i tam próbowałbym w tym samym kierunku i t. d.”

Czy dojdzie jednak do rewolucji w Indiach? — zapytuje wreszcie korespondent i odpowiada: „w niektórych miejscowościach daje się zauważać, że jest już ona nie za górną”.

„DZIEŃ PRZECIWIKO WOJNIE”

Moskwa, 28. — Rząd sowiecki postanowił dzień 1-go sierpnia obchodzić jako święteczny, pod nazwą: „Międzynarodowy dzień przeciw wojnie”.

Między innymi uroczystościami w dniu tym eskadra złożona z 52 aeroplanów wojennych, skonstruowanych kosztem dobrowolnych składek robotników fabrycznych, będzie odbywała lot nad państwami ościennymi, by w ten sposób demonstrować dążenia pokojowe Republiki Rad.

REWOLUCJA W CHINACH REWOLUCJONISCI ZAJĘLI NANCHANG.

Peiping, 28. — Według informacji waleki czerwone po krwawej walce zajęły miasto Nanchang, stolicę prowincji Kiangsi. Z drugiej strony rewolucjonisci w dalszym ciągu atakują Chagsha, które już zostało całkowicie ewakuowane przez zamieszkałców, tam cudzoziemców, którzy się schronili na pokładzie statku wojennego Stanów Zjednoczonych.

Pekin, 28. — Oficjalnie podaje się do wiadomości, że aktywność komunistów wzrasta z każdym dniem, zagrożając poważnie istnienie obecnie ustrojowi.

Jako jaskrawy przykład zaręczanej kampanii przeciwko imperjalizmowi, rozwijanej przez komunistów, może służyć fakt, że armia złożona z 10 tysięcy ochotników dwa razy zwyciężyła wojska rządowe podczas ataku na miasto Chagsha. Na odcięcie rozbitym wojskom angielskim przybyły kanonierki, artyleria, amercykanie i japońskie, które musiały się jednak wycofać, zabierając ze sobą mieszkańców obokrajowych, ratując ich przed inwazją rozjuszonych komunistów.

NA TLE POLITYCZNYM ZOSTAŁ ZABITY W BRAZYLII PREZYDENT STANU PARAHIBA.

P. J. PESSOA.
Rio de Janeiro. — Otrzymał kamalegram, że w mieście Recife, stolicy stanu Pernambuco, został zabity p. Joas Pessoa, prezydent stanu Parahiba.

Według informacji otrzymanych, zamachu dokonano na tle ostatnich zajęć politycznych, które spowodowały powstanie w rejonie Pricessa.

Rio de Janeiro. — Komunikują, że podczas gdy p. Pessoa znajdował się w towarzystwie wieki osób w piewnej kawiarni w Recife, został napadnięty przez osobnika zwanego Joas Dautas, który kilkanaście strzałami z rewolweru położył trupem nadpędzonego. Autor zamachu jest szefem politycznym z Teixeira, które się znajduje w pobliżu stanu Pricessa, gdzie deputat Joas Pereira stał na czele powstania przeciwko władzom lokalnym.

To potwierdza przypuszczenia, że zamachu dokonano na tle politycznym.

HENRY FORD MIMOWOLNYM PROPAGANDZISTĄ KOMUNIZMU.

Detroit. — Według deklaracji Charles'a Conghlina, Ford mimowolnie propagował komunizm w Detroit, wydając ogłoszenie, że potrzebne do swej faktorii 30.000 robotników. Skutek ogłoszenia był niespodziewany, gdyż zjawilo się do tego miasta kilkaset razy więcej

od wyznaczonej liczby, powiększając i bez tego olbrzymie szeregi bezrobotnych. Na konsekwencje nie trzeba było długo czekać, gdyż miasto Detroit wogóle jest terenem bardzo podatnym do działalności komunistycznej, a szczególnie w okolicznościach które się stwożyły w obecnym kryzysie bezrobocia.

ROBOTNICZY Z PRZEMYSŁU NAFTOWEGO MSZCZA SIĘ ZA ZWOLNIENIE Z PRACY, PODPALAJĄC SZYBY

Bucarest, 28. — Robotnicy naftowi z Mislea podpalił kilkanaście szymb naftowych, reagując w ten sposób przeciwko projektowi przedsiębiorstwa w sprawie zredukowa-

Najtańsze źródło kart okrętowych DO i z POLSKI

Tamże przekazy pieniężne do wszystkich krajów TELEGRAFICZNA PRZESYŁKA

tylko \$ 1.50

„DEUTSCHE SCHIFFSAGENTUR” SAN MARTIN 469

złowrogie uderzenia podziemne w pamiętym strachu rozbiegła się po pobliskich okolicach.

WKROTCZE ROZPOCZNIE SIĘ ODBUDOWA ZNISZCZONYCH PROWINCJI ITALJI.

Rzym, 27. — Sześć gabinetu p. Mussolini otrzymał drugi raport od ministra robót publicznych, p. Crollanza, o wielokosie strat poniesionych przez trzęsienie ziemi.

Minister nadmieniam, że w cztery dni po wypadku, praca komisji dla niesienia pomocy, otrzymała nowy impuls i że liczenie jej oddziały wykonują swe zadanie ku zupełnemu zadowoleniu swych władz. Praca demolacyjna zagrożonych

puszczalnie wnieoszonych w spłak rewolucyjny.

Meophan (Anglia). — Aeroplan Junkers „Guask” z kompanji lotniczo - transportowej Walent Sima, który wiozł na swym pokładzie kilku pasażerów, z powodu defektu w motorze spadł na ziemię, rozbijając się w kawałki. Sześciu pasażerów znajdujących się w aeroplanie poniosło śmierć na miejscu. Między zabitymi figurują osobistości z aristokracji angielskiej.

Waszyngton. — W „Białym Domu” odbyła się ceremonia podpisania przez prezydenta Stanów Zjednoczonych, Herberta Hoovera, Traktatu Rozbrojenia Morskiego zawiązane ostatnio przez pięć potęg morskich w Londynie.

Nowy Jork. — Przybyło do Nowego Jorku osmdziesięciu i trzech wybitnych socjalistów austriackich dla przedstawiania rozwoju przemysłowego, politycznego i wychowawczego w Stanach Zjednoczonych.

Delegacji przewodniczą dr Robert Damenberg, prezydent parlamentu austriackiego.

Lima. — Z La Paz przybyła żona i córka generała Kundta, które pierwszym okrętem udają się do Niemiec. Pani Kundt wyraziła się, że nie jest jej wiadomym, kiedy wyjedzie z Boliwii do Europy generał Kundt, który jeszcze przebywa w Legacji niemieckiej w La Paz.

JEDYNY POLSKI ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

wykonuje wszelkie roboty fotograficzne po cenach ekonomicznych. ZA KAŻDE 12 FOTOGRAFJI JEDEN PORTRET KOLOROWY

D A R M O

Sprzedaż Artykułów Fotograficznych dla Amatorów

Aparaty i Wstążki „Kodak”

C O R D O B A 3 8 1 4

B U E N O S A I R E S

Uwaga: Dla członków Towarzystw należących do Związku „Dom Polski” 10 proc. ustępstwo.

nia produkcji i zwolnienia pewnych ilości robotników.

Komunikują, że jeszcze pożary trwają, lecz robotnicy zostali wypędzeni z okręgów naftowych przez żandarmerię, przyczem kilkunastu aresztowano.

Bucarest, 28. — Jako represja za wyrzucenie z pracy liczonej robotników w okręgu naftowym Prahova, poprzeczono rury do stoków i zapalono wylęgającą się masę. W mgiełku ona olbrzymi pożar ogarnął prawie całą okolicę nielocum instalacje przemysłowe i siedząc strach paniejący wśród najbliższych mieszkańców, którzy uciekając opuszczali swe domostwa na pastwę ognia. Sprowadzone kilka dniżnych wysiłków (dokładali wszelkich wysiłków by stłumić szerzący się ogień, lecz dotychczas wysiłki nie dały prawie żadnych rezultatów. Policja aresztowała kilku przywódców robotników.

14.000 MIESZKAŃCÓW EMIGROWAŁO Z POSZKODOWANEJ TRZĘSIENIEM ZIEMI ŻONY

Los Angeles 27. — Pani Magdale na Riencford, zamieszkała w Buenos Aires, wytoczyła proces rozwodowy przed tutejszym Najwyższym Trybunałem Sprawiedliwości, przeciwko swojemu małżonkowi Victorowi de Richeford, utrzymując, że tenże znajduje się zaarrestowany w areszcie San Quentin od 27 sierpnia 1928, za współudział w kradzieży, dzimierz Puszyński.

Trybunał postanowił się wstrzymać z wydaniem wyroku aż do bliźszego wyjaśnienia sprawy.

Z TYGODNIA

Kowno. — Były Dyktator Litwy, p. Woldemars, został rozkazem do wody garnizonu kowieńskiego aresztowany, a następnie deportowanym do jednego z małych miasteczek nadgranicznych, będące uważane za „element niebezpieczny”.

Port Said (Egipt). — Między władzami i policją doszło do krwawych starć, w następstwie których było dziesiątki zabitych i setki rannych.

Władze po tych zajęciach, aresztowały kilkuset obywateli, przy-

zawaleniem się domów jak i naprawa zniszczonych dróg następnie szybką naprzd.

Także funkcjonuje regularnie i w dostatecznej ilości ruchoma kuchnia i rozdawanie żywności oraz pomoc lekarska.

W licznych miejscowościach zakładano apteki. Jutro z rana w pogłębionych specjalnych zostaną przewidziani ostatni ranni, jacy się znajdują w Sant Angelo dei Lombardi, do poszczególnych szpitali.

Zostały przedsięwzięte roboty wstępne dla konstrukcji pierwszej grupy domów z przeznaczeniem dla pozabawionych dachu przez trzęsienie. Budowa rozpocznie się w przyszłym tygodniu, kiedy zostaną dozwolone materiały budowlane w potrzebnej ilości.

Statystyka zabitych i rannych nie przedstawia większych zmian.

BANDYCI Z POLSKIMI NAZWISKAMI NIE ZAWSZE SA POLAKAMI

Los Angeles 27. — Pani Magdale na Riencford, zamieszkała w Buenos Aires, wytoczyła proces rozwodowy przed tutejszym Najwyższym Trybunałem Sprawiedliwości, przeciwko swojemu małżonkowi Victorowi de Richeford, utrzymując, że tenże znajduje się zaarrestowany w areszcie San Quentin od 27 sierpnia 1928, za współudział w kradzieży, dzimierz Puszyński.

Trybunał postanowił się wstrzymać z wydaniem wyroku aż do bliźszego wyjaśnienia sprawy.

Władze po tych zajęciach, aresztowały kilkuset obywateli, przy-

UWAGA!

Bezpłatne Konsultorium Lekarskie dla Abonentów i Czytelników

„Głos Polski”

Choroby weneryczne, wewnętrzne i akuszer: Dr. A. ALPEROVICH calle Agüero 477 Codziennie od 3 — 8 wiecz.

Choroby weneryczne: Dr. MARCOS DINER Calle Anchorena 320 wtorki - czwartki - soboty od 6 do 7-jej wiecz.

Choroby wewnętrzne i Akuszer: Dr. CESAR calle Corrientes 4609 Codziennie od 3-jej do 7-jej wiecz.

Chirurg: Dr. MALIMOWKA calle Sarmiento 3277 Codziennie od 2 — 7-jej wiecz.

Dentysta: Dr. M. PAWLUCIAK Calle Triunvirato 669 Codziennie od 9 — 9 wiecz.

Kupon ten jest ważnym na 1-ną wizytę lekarską za uprzednim ostatecznym niem w Administracji, calle Malabia 2356, codziennie od godz. 7-jej do 9-jej.

WEDŁO

MODYSTKA POLKA

P. M. HELENA OLASEK

Jedyny polski Zakład w Argentynie wykonuje według najnowszych żurnali wszelkiego rodzaju ubiory i okrycia damskie. Roboto gwarantowana.

Uwaga: Krzyk mody, elegancja i sumienna obsługa w języku polskim.

c. MEJICO 954 U. Telef. (37) Riv. 4169 BUENOS AIRES

KOMITET OŚWIATY

BOX 306 CHICAGO, ILL. U. S. A.

UWAGA! UWAGA!

Wobec walk i rozbieżnych rozmaitych i spornych poglądów religijnych w całym Chrześcijaństwie podzielonem na liczne sekty i kościoły, niezależnie od jakiej sekty i kościoła, został zorganizowany

Komitet Oświaty

w celu pomżenia i poinformowania szukających prawdy o fundamentalnych podstawach nauki, pierwotnie głoszonej przez Chrystusa Pana, Apostołów i Proroków.

Komitet nie organizuje kościoła lub sekty, lecz niesie pomoc szukającym prawdy. Zainteresowanym w jakimkolwiek zakątku po nadesłaniu dokładnego adresu, będzie wysłana literatura zupełnie bezpłatnie. — Adresować należy:

KOMITET OŚWIATY
P. O. Box 306
Chicago, Ill. U. S. A.

PORTRETY ARTYSTYCZNE

Tylko polski portrecista

J. SNITKO

pięknie wykonywa wszelkie portrety Artystyczne wykonanie. Ceny bardzo przystępne. Przyjmuje zamówienia:

w dni zwykle od 5 po południu do 9 wiecz.
W niedziele od 9 rano do 12 po południu.

LAVALLEJA 1050 BUENOS AIRES

Dr. WŁADYSŁAW MATERKO

Lekarz Polskiego Patronatu

c. Posadas 1552 Tel. 41, Plaza 4766 Buenos Aires
Przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od 10 — 12

Wicie kto wyrabia najlepsze wędliny?

ALFONS TLAKA

Calle OLIDEN 1659 U. T. 68, Mataderos 0303
Chłodnia i skład hurtowy

SPRZEDAŻ DETALICZNA

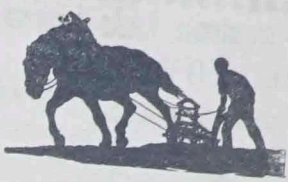
- Mercedo "Solis" ul. Olavaria 219
- "San Telmo" Defensa 961
- "Libertad" Charcas i Talcahuano
- "San Cristobal" Entre Rios i Independencia.

WĘDLINY MOJEJ FABRYKI SPRZEDAWANE SĄ RÓWNIEŻ W HANDLACH I RESTAURACJACH.

Detaliczna sprzedaż wraz z dostawą do domów.

Ziemia najprzedniejsza

KOLONJA "CEPA"

w wysokiej płaszczyźnie Montanji Peru, Depto. Loreto 12.000 CZAKR. KAZDA PO 80 HEKTARÓW
Czarnoziem, woda słodka i zdrowa od 3 — 4 metrów. Klimat zdrowy — wszelkie kultury europejskie i amerykańskie. Eksport do Polski produktów amerykańskich 80 hektarów za 470 dol. czyli 5 dol. 80 za hektar. nieleżący wolny pasaż z Buenos Aires aż do samej kolonii wolne całkowite utrzymanie tamże przez trzy miesiące i 6-cio miesięczne pomieszkanie gratis oraz innych swiadzeń.

By otrzymać bliższych wiadomości należy wykroić niniejszy kupon, wpisać swój adres i przesłać nam poezta odwrotną.

COLONIZACION TRANSATLANTICA

Odnosnie do ogłoszeń w prasie, proszę przesłać mi prospekty co do osiedlenia się w kolonii "CEPA" c. SARMIENTO 459, II piętro, BUENOS AIRES

Imię i nazwisko _____
Adres _____

Dr. ALPEROVICH

Lekarz Szpitala Ezrah i Fiorito Dyplomowany w Kosji i Buenos Aires.

Godz. przyjęć: od 3 do 8 po poł. Specjalność choroby: kobiece, operacje, wewnętrzne i weneryczne

AGUERO 477, 1-sze piętro U. T. 62, Mitre 6756

Rozszerzenie lokalu i hotelu. — Pokoje restauracyjne dla rodziny. — Orkiestra gra przez cały dzień.

POLSKI HOTEL, RESTAURACJA I BAR "WANDA"

Leandro N. Alem 954 — Bs. As. Właścicielka Michalakowa

Potrawy zimne i gorące Kuchnia deborowa Obiady i kolacje po 35 cent

Łóżka od \$ 0.80

Dr. ZUS V. BRONSTEIN

Adwokat

Udziela porad i informacji w sprawach sądowych — kontrakty. Prośby. Wypadki przy pracy i wszystkie inne sprawy.

Godziny przyjęć: od 2-jej do 7 po południu TALCAHUANO 439, 4 piętro U. T. 45. Libertad 2170

Kolonizacja

W KALIFORNJI ARGENTYNSKIEJ

O 3 km. oddalonej od stacji RESOLANA, w prow. Mendoza, sprzedaje się działki (chakry) od 10 do 50 hektarów Z KANAŁAMI WODNEMI po cenie od \$ 200.— do \$ 300.— za hektar płatnych w sześciu kwotach, bez zaliczania procentów. Ziemia pierwszorządna pod uprawę:

WINOGRADU, OWOCÓW, KONIOWYNY I JARZYN.

Wydażność jednego hektara daje: Ziemiaków 15 ton, Koniowyny (alfalfy) 25 ton, a zasadzone grószkami francuskimi (berami) przynosi zysku około 7.000.— pezów rocznie. Informacji listownie lub utnie udziela:

JORGENSEN & Cia. ul. San Martin 640 Escritorio Nr. 7 Buenos Aires

NOWE OTWARTE 1-SZE POLSKIE LABORATORJUM TECHNICZNO - DENTYSTYCZNE M. PAWLUCIANKA ZĘBY

Pomyślcie o nich zaraz póki nie jest za późno. Korzystajcie z niskich cen i dobrej roboty.

Plombowanie w zębce, porcelanie i platynie. Szczęki sztuczne stałe i do wyjmowania sporządza się wedle najnowszych wymagań techniki.

Godz. przyjęć: od 9-tej do 19-tej. Mówi się po polsku. Calle TRIUNFIRATO 689 U. T. 54, Darwin 3595

Drugie Laboratorjum Dentystyczne F. PAWLUCIANKA przy ul. Giribone 433 esq. Bosch, Piñeyro - Avellaneda Godz. przyjęć od 9 do 18 wieczór.

Klinika dentystyczna wieczorna dla urzędników i robotników ctw. od 19-tej do 20-tej.

KLINIKA WIECZORNA

Choroby skórne, weneryczne, dróg moczowych, syfilis.

Szybkie i radykalne leczenie trypra ostrego i chronicznego. Leczenie indywidualne. Ceny przystępne. Ułatwienia w placeniu.

Godziny przyjęć od 17-tej do 22-giej

W niedziele od godz. 10 do 12 (tylko na c. Rivadavia 1569 2 piętro) a. RIVADAVIA 1569, piso 2 y c. ALMIRANTE BROWN 1347, Boca

WAŻNE DLA PP. DRUKARZY!

Litery na drzewie wielkich rozmiarów na afisze teatralne i wszelkiego rodzaju klisze do druku o pięknym wyglądzie wykonuje artysta - malarz z ukończeniem Akademii paryskiej

L. KANTAREWICKI Ma z a 1351 — Bs. Aires.

WARSZTAT ELEKTRYCZNO MECHANICZNY

spajanie metali i wszelkie inne roboty wchodzące w zakres elektryczno - mechaniczny

Uwaga: Dla członków "Wolnej Polski" i sympatyków tegoż pisma 10 proc. rabatu. ZYGMUNT RZESNIOWIECKI Estomba 783 róg Triunvirato 3000 Buenos Aires

ZA \$ 60

PAN MOŻE SPROWADZIĆ SWOJĄ RODZINĘ Z KRAJU Reszta opłaca się w ratach miesięcznych po 20 pezów, gdy Rodzina będzie już w Argentynie.

Najszczęśliwe okręty. Najtańsze szyfkaty. Kompanja ufundowana w 1910 r. O d a z i a ł P o l s k i COMPANIA INTERNACIONAL DE VIAJES c. San Martin 56 (PG kwadry od Plaza Mayo) Bs. Aires

DENTYSTA

M. Krukowski

godz. przyjęć od 9 — 1 i od 4 — 9 wieczór. Niedziele od 9 — 4 po południu. Przyjeżdżnych załatwia się natychmiast.

Zęby złote i korony od \$ 7.—
" białe w kaucz " " 2.—
Komplet zębów białych a " " 25.—

DOCK - SUD: calle Ing. Huergo 1355.

TOW. i ORG. POLSKIE W ARGENTYNIE

PRZEDSTAWICIELSTWA
 Poselstwo. Posel i Minister Polno-mocny Rzeczypospolitej Polskiej Dr. W. Maszkiewicz, c. Rodriguez Peña 2012, przyjmuje interesantów we wtorki, czwartki i soboty od 12-ej do 13-jej.
 Wzrost Konsularny, c. R. Peña 2010 od 9-tej do 12-jej.
 Bergatino Biano Przedsiębiorstwo Pracy c. Posadas 1552.

ORGANIZACJE
 Związek Towarzystw i Organizacji Polskich "DOM POLSKI", calle Malabia 2356.
 Towarzystwo "DOM POLSKI", c. Malabia 2356.
 "Schronisko dla Emigrantów" — Własność Tow. "DOM POLSKI" calle Quirno 928.
 "GŁOS POLSKI", Organ Związku Towarzystw i Organizacji Polskich "Dom Polski", c. Malabia Nr. 2356.
 "Niezależny Kurjer Polski", c. San Martín 615
 "Ordnownik" (dwutygodnik), Col. Azara, Misiones.

TOWARZYSTWA
 Tow. "WOLNA POLSKA", c. Malabia 2356, B. Aires.
 Tow. Polskie Dock Sud, Avellaneda, c. Billinghurst 1767.
 Tow. Polskie Robotnicze "Jedność" w Piñeyro, calle Giribona 568, s/c. Sr. Guabala.
 Tow. Polskie, Rosario de Santa Fé, calle San Nicolás 431.
 Związek Polaków w Berisso, calle Napoles 4222.
 Tow. Polskie w Llavallol F. C. S. przy ul. Hernandez.
 Tow. Polskie Im. Padstewskiego — Tucuman, c. Av. Toran 200.
 Tow. Polskie Wzajemnej Pomocy, Santa Fé, c. Alberdi 2939.
 Polski Związek Narodowy, Sucursal "Los Tulceros", Córdoba.
 Tow. Polskie Im. White, calle Aveniente 595.
 Tow. Polskie, Comodoro Rivadavia, c. Correo 154.
 Tow. Polskie "Polonia", Montevideo del Uruguay, c. el Panto 42, a.
 Stowarzyszenie Samopomocy i Samorozwoju, Colonia Timby.

MISIONES
 Tow. Polskie "Jedność", Apostoles pr. Michał Zubrzycki.
 Tow. Im. Edita Jana Sobieskiego, Azara, pr. Michał Sienochowski.
 Tow. Opiekę nad Młodzieżą, Azara.
 Tow. Polskie "Postęp", Cerro Corá, pr. Kazimierz Brzezka.
 Tow. Im. Aleksandra Kocińskiego, Corpus, pr. Aleksander Lagut.
 Tow. Im. Józefa Piłsudskiego, Bompland, pr. Baeca.
 Tow. Polskie "Zgoda", riada Lopez, Leandro N. Alem, pr. Kazimierz Muzalski.
 Tow. Im. Bartoza Głowackiego, Cerro Corá, pr. Fr. Wojaszya.
 Tow. Im. Henryka Sienkiewicza, Leandro Alem, Picada Buosa, pr. Franciszek Węchlewski.
 Tow. Im. Wł. Reymonta, Leandro Alem Picada Belgrano, pr. Adam Kaczerowski.
 Tow. Żydów Polskich, calle Lavalle 2329, Buenos Aires.

ROZNE
 Kościół Polski, c. Manilla 3647. Nieszafwa w niedzielę o 10-tej rano.
 Dr. Gustaw Janicki, calle Rio Danba 229, od g. 7 — 8 rano.

Węgiersko - Argentynska Klinika Lecznicza Dr. KOVACS

Calle BRASIL 869 BUENOS AIRES
 (Dwie kwadry od Plaza Constitucion)
 DYREKTOR INSTYTUTU Dr. S. SCAVONE byłego asystenta Profesora Dr. Balfina
 Choroby moczopłciowe, wewnętrzne, skórne i kobiece.
606 SYPHILIS 914
 GONOKOKI Dokładne wyleczenie chorób wenerycznych. Porada 5 pezów, leczenie 1 peza.
 Iniekcje: neosalvarsanu 5 pez. mercurio 3 p. bismutt 3 p. Tripaflavin 3 p.
 Porady i leczenie od 4 do 9, w niedzielę i święta od 9 do 12

MEDDA Ltda.
 402 - SARMIENTO. 402

Pospieszna komunikacja Polska — Argentyna
 którymi podróż trwa tylko 14 dni
 "Massilia" "Lutetia"
 "Krakus" "Światowid"
Bezpośrednia Linja Okrętowa POLSKA - Gdynia — ARGENTYNA
 okrętami 1-szo rzędniemi których najnowsze instalacje równają się 1-jej klasie innych okrętów, wyposażenie kabinowe do dyspozycji pasażerów.
PRZYJŹDZ I STAŃ SIĘ KLIENTEM TOW. AKO. A ZAOSZCZĘDZISZ SOBIE WIELE!

PIERWSZA POLSKA APTEKA W ARGENTYNIE
Ignacego Farba
 ze LWOWA
 Chemik i Aptekarz dyplomowany na Uniwersytecie w Argentynie.
MEDRANO 927 esq. LAVALLE

Wszelkie porady w języku polskim. Polskie leki, analizy chemiczne, zastrzyki i perfumeryje po cenach bardzo przystępnych. Wszelkie zlecenia z prowincji złatwiamy jaknajszybciej. Gdzie nie mówią po polsku, tam nie jest Apteka Polska. Dla czytelników Głosu Polskiego 10 proc. rabatu.

DOKĄD IDZIEŚ, RODAKU?
 — DO "KRAKUSA!"
 — Dia czego,
 — Bo tylko tam można zjeść smacznie, tanio i między swoimi, gdzie gra polska muzyka.

PIERWSZA RESTAURACJA POLSKA I HOTEL "KRAKUS"

Właściciel: **ANTONI SZCZEPANEK**
 L. N. Alem 1032 — Bs. Aires.
 Kuchnia prawdziwa polska!
Sanson Drahtman
 Escribano Público (Rejent)
 Biuro AV. DE MAYO 791 4 piętro
 U. T. 38, Mayo 1849
 Pryw. miesz. Georgestowna 669 U. T. 66, Flores 6509

AKUSZKERKA POLKA
 dyplomowana przez Uniwersytet w Buenos Aires
FLOMENA BENES BILEK
 ul. Santiago del Estero 1333
 Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 8 wieczorem.
 W niedzielę cały dzień
 Pamie Polskie mogą się zwracać z całym zaufaniem, będące przekonane, że zostaną solidnie zatlafowane.
 U. T. 23, B. Orden 3389

Skład wędlin
JÓZEF TICHY
 ul. 25 de Mayo 758 U. T. 31-4829
 ul. Leandro N. Alem 922
 Sprzedają detalicznie zawsze świeży wędlin w wyborowe gatunki
HURTOWNIA
 Piñeyro, ul. Giribona 436 U. T. 22-8523
 Zawsze na składzie duży wybór świeży wędlin.

Dr. N. Malimovka
 Specjalista Chirurg szpitala Ramos Mejia
Specjalność:
 operacja, leczenie chorób kobiecych, wewnętrznych i wenerycznych.
 Godz. przyjęcia: od 3 do 5 i 7.30 do 9 wiecz.
 Pierwsza porada darmo.
SARMIENTO 3277. U. T. 62, Mitre 8236

Klinika Medyczo - Dentystyczna

951 - CARLOS PELLEGRINI - 951
Dr. A. Cesar **Dr. León Kuzmiński**
 LEKARZ - DENTYSTA
 Plombowanie i leczenie zębów. Zęby sztuczne.
 Przyjmuje: we wtorki, czwartki i soboty od godz. 14 do 20-jej. c. Carlos Pellegrini 951
 Poniedziałki, środy i piątki od 14 — 20.
 c. MONTES DE OCA 796
 Tel. 2835 Baracas

MECHANICZNO-DENTYSTYCZNY ZAKŁAD LABORATORJUM "PRIMA"
STANISŁAWA SZTABINSKIEGO
 Calle Caseros 445 — Constitución
 Przyjście od godz. 8-jej rano do 9-jej wieczór.
ZĘBY SZTUCZNE
 na platynie, złocie i kaukuku.
 Zęby białe od 3 pezów, złote od 8 pezów.
 W niedzielę od godz. 1 — 2-jej po południu.
 Przyjezdnych zatlafwia się natychmiast.

Królewsko - Holenderski Lloyd

Agencia Marítima Dodero S. A.
SARMIENTO 418 al 424
KARTY OKRĘTOWE DE LLAMADA DO POLSKI, RUMUNJI, BESARABJI, LITWY, PALESTYNY etc. okrętami pospieszonymi GELRIA, ORANIA, FLANDRIA I ZEELANDIA
 Posiadamy Agencje we wszystkich miastach i portach Europy. Specjalne udogodnienia dla pasażerów 3-jej klasy
 Po informację należy zwracać się do:
 w Rosario **SANTA FE 113**
 w Bahía Blanca **CHICLANA 532 - 536**
 w Montevideo **25 MAYO 411**

Dr. Karol Pronsato
 Lekarz - Chirurg
 Przyjmuje codziennie od godz. 2 do 5 po południu.
 Calle FREDRICH y AMEGLINO Llavallol F. C. S.
 U. T. Lomas de Zamora 1070.

Dr. Eljasz Singer
 Lekarz-Dyrektor
 Lecznicy Przewidzkiej Ligi Zyd. Arg.
 Specjalista chorób wewn. i gruźlicy
 Godz. przyjęć: od 2-jej do 4-jej calle BILLINGHURST 488 U. T. 62, Mitre 8248

"ŚWIATOWID"
HOTEL I RESTAURACJA S. PYTLIŃSKI
 Reconquista 1066, róg Santa Fé - Buenos Aires
 Polska wyborowa kuchnia
 Potrawy świeże i gorące o wszelkiej porze. — Sprzedają wędlin. — Napoje krajowe i zagraniczne.

GENY NISKIE
 Łóżka zawsze z czystą pościelą \$ 0.80
 Do rozporządzenia wanna
 Uwaga: — Przyjmujemy się do przechowywania kufry, walizy itp.

Dr. S. SHAVELSON
 lekarz chorób wewnętrznych i szef kliniki szpitala Munita, leczy choroby wewnętrzne, weneryczne, choroby płuc, serca, żołądka, krwi etc.
 Przyjmuje od godz. 14 do 16 i 20 do 21 w dni powszednie w niedzielę od 8 do 9 rano
 Dla robotników zmniejsza w leczeniu. Rozmawia się po polsku, jak i też wszystkimi językami słowiańskimi, po rusku, ukraińsku i niemiecku.
 Ordynuje przy ul. CHILE 1228
 Telefon 38 - 1786

RUSKO - POLSKA APTEKA "ASTER"
M. PODOLSKIEGO
 Chemik - Aptekarz
 Gorri 4300 U. T. 71, Pol. 0221
 Polskie leki, analizy chemiczne, zastrzyki po cenach przystępnych.
 Porady bezpłatne
 dojazd tramwajami Lucero N. 9

Dr. KAROL HERZKOWICH
 Dyplomowany w Paryżu
 Choroby płuc, weneryczne sypilis, tryper.
 Patricios 54 Buenos Aires
 U. T. 23 - 2638 Buen Orden
 Codziennie od 17 do 20
 Codziennie od 5 do 20

Czytajcie i rozpowszechniajcie "Głos Polski" (czerwony)!